Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
ELEANOR SHARPSTON,
predstavljeni 31. maja 2016[1]

Zadeva C-573/14

**Commissaire général aux réfugiés et aux apatridesproti
Mostafi Lounaniju
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,**

ki ga je vložilo Conseil d'État (državni svet, Belgija))

„Območje svobode, varnosti in pravice — Azil — Minimalni standardi, po katerih se državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva opredelijo kot begunci in pridobijo ta status — Direktiva 2004/83/ES — Člen 12(2)(c) — Pogoji za izključitev iz statusa begunca — Pojem ‚dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov' — Pojem napeljevanja ali sodelovanja iz člena 12(3) — Okvirni sklep 2002/475/PNZ — Člena 1 in 2 — Ali je obsodba za teroristična kazniva dejanja pogoj za izključitev iz statusa begunca — Presoja izključitvenih razlogov"

1. V tej zadevi želi Conseil d'État (državni svet, Belgija) pridobiti usmeritve glede razlage razlogov, iz katerih smejo države članice osebo izključiti iz statusa begunca na podlagi Direktive o pogojih.[2] Predložitveno sodišče želi izvedeti, ali (in če je tako, koliko) je obseg uporabe določb, s katerimi je urejena izključitev iz statusa begunca v tej direktivi, določen z Okvirnim sklepom o boju proti terorizmu (2002/475/PNZ).[3] Ali je, kadar je prosilec za status begunca vodilni član teroristične skupine, za uporabo razlogov za izključitev iz statusa begunca na podlagi Direktive o pogojih potrebno, da je bil obsojen za kaznivo dejanje iz člena 1 Okvirnega sklepa? Ali obsodba za sodelovanje v teroristični organizaciji pomeni, da bi ga bilo treba avtomatsko izločiti iz presojanja statusa begunca? Če ni tako, katera merila bi morali uporabiti pristojni nacionalni organi pri presoji tega, ali bi moral biti izključen? Pri odgovoru na ta vprašanja je treba ugotoviti, kje leži ravnovesje med odgovorom držav članic na teroristična dejanja in njihovimi obveznostmi za uporabo določb Unije, ki izražajo pravila mednarodnega prava o varstvu statusa beguncev.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96)(v nadaljevanju: Direktiva o pogojih) Ta direktiva je bila razveljavljena in nadomeščena v prenovljeni obliki z Direktivo 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 (UL 2011, L 337, str. 9). Besedilo upoštevnih določb se vsebinsko ni spremenilo.

3 — Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 18) (v nadaljevanju: okvirni sklep). Ta sklep je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2008/919/PNZ z dne 28. novembra 2008 (UL 2008, L 330, str. 21). Okvirni sklep se uporablja za vse države članice, razen za Združeno kraljestvo, ki je uporabilo pravico do obvestitve Sveta, da je ta sklep akt, v zvezi s katerim ne sprejema pristojnosti institucij v skladu s členom 10(4) Protokola št. 36, ki je priloga k Pogodbama.

Mednarodno pravo

Ustanovna listina Združenih narodov

2. V preambuli k Ustanovni listini Združenih narodov[4] so določeni nekateri cilji držav podpisnic. V poglavju I so navedeni cilji in načela (*purposes and principles*) Združenih narodov. Ta načela se nanašajo na ohranitev mednarodnega miru in varnosti ter v ta namen na potrebo po učinkovitih ukrepih za odpravo in preprečevanje groženj miru ter za zatiranje agresije in drugih kršitev miru ter za izvajanje ustreznih ukrepov za utrditev miru na svetu (člen 1). Poleg tega morajo članice Združenih narodov pomagati pri vseh ukrepih, ki jih Združeni narodi izvajajo v skladu z Ustanovno listino (člen 2).

Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov

3. Po terorističnih napadih 11. septembra 2001 v New Yorku, Washingtonu in Pensilvaniji je Varnostni svet Združenih narodov 28. septembra 2001 na podlagi poglavja VII Listine Združenih narodov sprejel Resolucijo 1373 (2001). Preambula k tej resoluciji ponovno potrjuje „nujnost boja z vsemi sredstvi v skladu z Listino Združenih narodov zoper grožnje miru in mednarodni varnosti zaradi terorističnih dejanj“. V točki 5 te resolucije je navedeno, da so „teroristična dejanja, metode in praksa v nasprotju s cilji in načeli Organizacije Združenih narodov in […] zavestno financiranje, spodbujanje ali organizacija terorističnih dejanj je prav tako v nasprotju s cilji in načeli Organizacije Združenih narodov“.

4. Varnostni svet Združenih narodov je 12. novembra 2001 sprejel Resolucijo 1377 (2001), v kateri „poudarja, da so mednarodna teroristična dejanja v nasprotju s cilji in načeli, navedenimi v Listini Združenih narodov, in da so financiranje, načrtovanje in priprava mednarodnih terorističnih dejanj, kakor tudi vsakršna drugačna podpora, prav tako v nasprotju s cilji in načeli [te listine]“.

5. Varnostni svet Združenih narodov je 14. septembra 2005 sprejel Resolucijo 1624 (2005), v kateri ponovno potrjuje nujnost boja proti terorizmu v vseh njegovih oblikah, ter poudarja tudi, da morajo države zagotoviti, da so vsi ukrepi, sprejeti za boj proti terorizmu, v skladu z vsemi njihovimi obveznostmi na podlagi mednarodnega prava; taki ukrepi bi morali biti sprejeti med drugim v skladu z begunskim in humanitarnim pravom.

6. Varnostni svet Združenih narodov je 24. septembra 2014 sprejel Resolucijo 2178 (2014). V njej poziva države, naj v skladu z mednarodnim pravom in mednarodnim begunskim pravom med drugim zagotovijo, da begunskega statusa ne bodo zlorabili storilci ali organizatorji terorističnih dejanj ali osebe, ki so taka dejanja omogočale. Prav tako (v točki 5) določa, da: „države članice […] preprečijo in zatirajo novačenje, organiziranje, prevoz in opremljanje posameznikov, ki potujejo v državo, ki ni država njihovega stalnega prebivališča ali državljanstva, da bi izvedli, načrtovali ali pripravili teroristična dejanja ali pri njih sodelovali, ali da bi zagotovili ali prejeli usposabljanje za teroristične dejavnosti, ter financiranje njihove poti in dejavnosti“.

7. Čeprav je v teh resolucijah Varnostnega sveta Združenih narodov naštetih veliko *dejavnosti*, za katere je treba šteti, da nasprotujejo ciljem in namenu Združenih narodov, v mednarodnem pravu ni splošne opredelitve *terorizma* ali *terorista*.[5]

4 — Ustanovna listina Združenih narodov in Statut mednarodnega sodišča, podpisana v San Franciscu 26. junija 1945 (v nadaljevanju: Ustanovna listina Združenih narodov).

5 — Glej na primer Guy S. Goodwin-Gill in Jane McAdam, *The Refugee in International Law*, Oxford University Press, tretja izdaja, str. 192 in 193. Glej tudi Singer Sarah, *Terrorism and Exclusion from Refugee Status in the United Kingdom*, Brill Nijhoff, 2015, strani 15 in 16.

Ženevska konvencija o statusu beguncev

8. Glede na člen 1A(2) Ženevske konvencije,[6] na katero napotuje Direktiva o pogojih, se izraz „begunec“ uporablja za vsako osebo, ki se „zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem, osnovanem na rasi, veri, narodni pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenem političnem prepričanju, nahaja izven države, katere državljan je, ali zaradi takšnega strahu noče izkoristiti zaščite te države“.

9. Člen 1F(c) določa, da se Ženevska konvencija ne uporablja za vsako osebo, pri kateri obstajajo resni razlogi za sum, da je kriva dejanj, ki so v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.[7]

Pravo Evropske unije

Pogodba o Evropski uniji

10. V členu 2 PEU je vsebovan seznam vrednot, na katerih temelji Unija: med njimi so spoštovanje pravne države in človekovih pravic. V členu 3(5) PEU je določeno, da mora Unija v odnosih s preostalim svetom podpirati in spodbujati te vrednote in pri tem prispevati k doslednemu spoštovanju in razvoju mednarodnega prava, zlasti k spoštovanju načel Ustanovne listine Združenih narodov.

Pogodba o delovanju Evropske unije

11. Člen 78(1) PDEU določa: „Unija oblikuje skupno politiko o azilu, subsidiarni zaščiti in začasni zaščiti z namenom ponuditi ustrezen status vsem državljanom tretjih držav, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in zagotoviti skladnost z načelom *nevračanja*. Ta politika mora biti v skladu z [Ženevsko konvencijo] ter drugimi ustreznimi Pogodbami.“

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah

12. S členom 18 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah[8] je zagotovljena pravica do azila ob upoštevanju pravil Ženevske konvencije in v skladu s Pogodbama.

13. S členom 19(2) je prepovedana odstranitev, izgon ali izročitev osebe državi, v kateri obstaja zanjo resna nevarnost, da bo podvržena smrtni kazni, mučenju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

6 — Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951, ki je začela veljati 22. aprila 1954 (Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)), kakor je bila dopolnjena s Protokolom o statusu beguncev, podpisanim v New Yorku 31. januarja 1967, ki je začel veljati 4. oktobra 1967 (skupaj v nadaljevanju: Ženevska konvencija). Za odgovore na ta predlog za sprejetje prehodne odločbe Protokol ni upošteven.

7 — Izključitveni razlogi obsegajo tudi osebe, ki so storile kazniva dejanja proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot so določeni v aktih mednarodnega prava (člen 1F(a)), in huda nepolitična kazniva dejanja izven države pribežališča, preden so bile sprejete kot begunci (člen 1F(b)).

8 — UL 2010, C 83, str. 389 (v nadaljevanju: Listina).

Okvirni sklep

14. Z Okvirnim sklepom je bila uvedena splošna opredelitev terorističnih kaznivih dejanj. Člen 1 določa, da mora vsaka država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, ki zagotavljajo, da se dejanja, navedena v njem, ki so po nacionalni zakonodaji določena kot kazniva dejanja, pod nekaterimi pogoji štejejo za teroristična kazniva dejanja.[9] Ti pogoji so, da so dejanja izvršena namerno ter lahko zaradi svojega značaja ali vsebine hudo škodujejo državi ali mednarodni organizaciji, kadar so storjena z namenom: (i) da bi resno zastraševala prebivalstvo, ali (ii) nezakonito izsiljevala vlado ali mednarodno organizacijo, da izvede ali opusti kakršno koli dejanje, ali (iii) da bi resno rušila ali uničevala temeljne politične, ustavne, gospodarske ali socialne strukture države ali mednarodne organizacije.

15. V skladu s členom 2(2)(a) oziroma (b) tudi vodenje teroristične skupine ali udeležba v dejavnostih teroristične skupine pomeni kazniva dejanja.

Direktiva o pogojih

16. V preambuli Direktive o pogojih je določeno, da je Ženevska konvencija temelj mednarodne pravne ureditve za zaščito beguncev.[10] Glavni cilj Direktive je zagotoviti, da države članice uporabljajo skupna merila za ugotavljanje, katere osebe resnično potrebujejo mednarodno zaščito.[11] Jasno je, da je med zasledovanimi cilji upoštevanje temeljnih pravic in zlasti spoštovanje načel, priznanih z Listino, kot sta polno spoštovanje človekovega dostojanstva in pravica do azila.[12] Priznava se, da lahko posvetovanja z Visokim komisarjem Združenih narodov za begunce (v nadaljevanju: UNHCR) nudijo državam članicam dragocene napotke pri določanju statusa begunca v skladu s členom 1 Ženevske konvencije.[13]

17. V uvodni izjavi 22 je navedeno: „Dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, so navedena v Preambuli in členih 1 in 2 Listine Združenih narodov in so med drugim zajeta v resolucijah Združenih narodov o ukrepih boja proti terorizmu, ki razglašajo, da so ‚dejanja, metode in praksa terorizma v nasprotju z nameni in načeli Združenih narodov' in da je ‚namerno financiranje, načrtovanje in spodbujanje terorističnih dejanj prav tako v nasprotju z nameni in načeli (*purposes and principles*) Združenih narodov'."

18. Člen 2(c) določa, da „‚begunec' pomeni državljana tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske, nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države, ali osebo brez državljanstva, ki se nahaja izven prejšnje države stalnega prebivališča zaradi enakih razlogov, kot so navedeni zgoraj, in se zaradi tega strahu noče vrniti vanjo, in za katero se ne uporablja člen 12".

19. V skladu s členom 4(3) je treba prošnjo za mednarodno zaščito obravnavati v vsakem posameznem primeru posebej.[14]

9 — Našteta dejanja so (a) napadi na človekovo življenje; (b) napadi na fizično integriteto človeka; (c) ugrabitev ali zajetje talcev; (d) znatno uničevanje vladnih ali javnih objektov; (e) ugrabitev letal, ladij ali drugih sredstev javnega ali tovornega transporta; (f) proizvodnja, posedovanje, nakup, prevoz, dobava ali uporaba orožja; (g) spuščanje nevarnih snovi ali povzročanje požarov, poplav ali eksplozij, ki lahko ogrozijo človekovo življenje; (h) motnje ali prekinitve oskrbe z vodo, ali drugimi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo človekovo življenje; ali (i) grožnje, da se bo izvršilo katero od dejanj, določenih v členu 1(1) Okvirnega sklepa.

10 — Uvodna izjava 3. Glej tudi sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 77).

11 — Uvodna izjava 6. Glej tudi uvodni izjavi 16 in 17.

12 — Uvodna izjava 10.

13 — Uvodna izjava 15.

14 — Glej dalje Direktivo Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL 2005, L 326, str. 13) (v nadaljevanju: Direktiva o postopkih). Ta direktiva je bila razveljavljena in nadomeščena v prenovljeni obliki z Direktivo 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 (UL 2013, L 180, str. 60).

20. Člen 12 ima naslov „Izključitev“ in spada v Poglavje III, ki je naslovljeno „Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati begunci“. Razlogi za izključitev iz statusa begunca so našteti v členu 12(2) in (3), ki določa:

„2. Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva ne more imeti statusa begunca, če obstajajo tehtni razlogi za domnevo:

[…]

(c) da je kriv dejanj, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli in členih 1 in 2 Listine Združenih narodov.

3. Odstavek 2 se uporablja za osebe, ki napeljujejo k izvrševanju kaznivih dejanj ali dejavnosti, navedenih v tem odstavku, ali pri njih kako drugače sodelujejo.“ [15]

21. V skladu s členom 21 velja za države članice obveznost *nevračanja*. Za to obveznost so določene zelo omejene izjeme, zlasti kadar obstajajo razumni razlogi, da se zadevna oseba obravnava kot nevarna za varnost države članice, v kateri je, ali če je bila ta oseba pravnomočno obsojena za izredno težko kaznivo dejanje in pomeni nevarnost za skupnost te države članice. [16]

Dejansko stanje, postopek in vprašanja za predhodno odločanje

22. Mostafa Lounani (v nadaljevanju: M. Lounani) je maroški državljan. Zdi se, da je v Belgijo prispel nekje v letu 1997 in od tedaj tam nezakonito prebiva.

23. Tribunal correctionnel de Bruxelles (kazensko sodišče v Bruslju) ga je 16. februarja 2006 spoznalo za krivega sodelovanja pri dejavnostih teroristične skupine, belgijske celice „islamske skupine maroških borcev“ (v nadaljevanju: GICM), kot enega njenih vodilnih članov. Obsojen je bil storitve teh dejanj: (i) „logistična pomoč teroristični skupini“, (ii) „ponareditev potnih listov“ in „goljufiv prenos potnih listov“ ter (iii) „aktivno sodelovanje pri vzpostavitvi kanala za pošiljanje prostovoljcev v Irak“. Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) je ocenilo, da ta ravnanja pomenijo težja kazniva dejanja, in ga je glede na to obsodilo na kazen zapora šest let. Prav tako mu je bilo naloženo plačilo globe 2000 EUR, v primeru neplačila pa bi se izvršila dodatna kazen zapora dva meseca.

24. M. Lounani je 16. marca 2010 pri belgijskih organih zaprosil za status begunca. Trdil je, da se boji preganjanja, če bi ga vrnili v Maroko, saj bi ga lahko maroški organi zaradi obsodbe opredelili kot radikalnega islamista in džihadista.

25. Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (generalni komisar za begunce in osebe brez državljanstva; v nadaljevanju: CGRA) je 8. decembra 2010 zavrnil njegovo prošnjo. S sodbo z dne 12. februarja 2013 je Conseil du contentieux des étrangers (svet za spore v zvezi s tujci; v nadaljevanju: CCE) pri odločanju o pritožbi to odločbo razglasilo za nično in M. Lounaniju priznalo status begunca.

15 — S členom 12(2) so iz statusa begunca izključene osebe, ki so storile (a) kazniva dejanja proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot so opredeljeni v mednarodnih instrumentih, ki določajo takšna kazniva dejanja, ali (b) težja nepolitična kazniva dejanje izven države sprejemnice, preden jih je ta sprejela kot begunce; tudi če so storjena zaradi domnevno političnih ciljev, se lahko izredno kruta dejanja štejejo za težja nepolitična kazniva dejanja.

16 — Člen 21(2).

26. CGRA se je zoper to sodbo pritožil pred Conseil d'État (državni svet). V tem postopku CGRA med drugim navaja, da je bila GICM 10. oktobra 2002 vpisana na Seznam sankcij Združenih narodov.[17] Gre za teroristično organizacijo, povezano z Al Kaido, ki je izvršila teroristična dejanja proti mednarodnim organom. Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) je M. Lounanija obsodilo za sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine, za kriminalno zaroto v zvezi z napadi na ljudi in premoženje, za vodenje celice, ki je zagotavljala logistično podporo terorizmu, za dobavo ponarejenih dokumentov islamskim aktivistom, za ponarejanje in uporabo ponarejenih dokumentov ter za nezakonito prebivanje. CGRA trdi, da vodi pozorna preučitev spisa M. Lounanija do nujnega sklepa, da je GICM storila konkretna teroristična kazniva dejanja in da je bil M. Lounani glede na sodbo Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) in svojo obsodbo z dne 16. februarja 2006 pri njih udeležen.

27. M. Lounani trdi, da obstaja bistvena razlika med terorističnim kaznivim dejanjem, kot je opredeljeno in sankcionirano na podlagi belgijskega kazenskega prava, po eni strani ter po drugi terorističnim kaznivim dejanjem, ki ga je mogoče razlagati kot dejanje v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov, na podlagi katerega je mogoče posamezniku zavrniti mednarodno zaščito na podlagi Ženevske konvencije. Po njegovem mnenju sodba Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) ne dokazuje, da je storil konkretno teroristično dejanje, ki bi spadalo v slednjo kategorijo. Obsojen je bil zaradi pripadnosti teroristični skupini, ki ni izvedla, poskušala izvesti ali grozila, da bo izvedla napad. Še manj pa je bil obsojen zaradi storitve tako hudega terorističnega dejanja, s katerim bi se zamajali temelji sožitja mednarodne skupnosti pod okriljem Združenih narodov.

28. Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je CCE v sodbi (v točki 5.9.2) pravilno ugotovilo, da je bil M. Lounani spoznan za krivega sodelovanja v dejavnostih teroristične skupine na podlagi člena 2(2)(b) Okvirnega sklepa,[18] da pa ni bil obsojen za storitev terorističnih dejanj v smislu člena 1(1) Okvirnega sklepa.[19] CCE je v točki 5.9.7 sodbe navedlo: „Prav tako pa za GICM ni bila ugotovljena nobena sestavina konkretnega ravnanja, ki je zaobseženo s to vrsto kaznivega dejanja ali pa dejansko prosilčevo ravnanje, katerega posledica bi bila njegova osebna odgovornost, ki nakazuje na storitev takega dejanja".

29. Predložitveno sodišče želi natančno ugotoviti, kaj morajo dokazati pristojni organi, da bi se lahko uporabili izključitveni razlogi iz člena 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih. Zato je predlagalo sprejetje predhodne odločbe o teh vprašanjih:

„1. Ali je treba člen 12(2)(c) [Direktive o pogojih] razlagati tako, da je za uporabo izključitvene klavzule, ki jo ta člen določa, nujno potrebno, da je bil prosilec za azil obsojen za eno od terorističnih kaznivih dejanj, določenih v členu 1(1) [Okvirnega sklepa], ki ga je v belgijski pravni red prenesel zakon z dne 19. decembra 2003 o terorističnih kaznivih dejanjih?

2. Če je odgovor nikalen, ali je dejanja, kot so navedena v točki 5.9.2 izpodbijane sodbe št. 96.933 [CCE], ki je bila razglašena 12. februarja 2013, ki so nasprotni stranki v pritožbenem postopku očitana s sodbo [Tribunal correctionnel] z dne 16. februarja 2006, in za katera je bila obsojena, ker je sodelovala v teroristični organizaciji, mogoče opredeliti kot ravnanja v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov v smislu člena 12(2)(c) Direktive o pogojih?

3. Ali v okviru presoje zavrnitve mednarodne zaščite prosilcu zaradi tega, ker je sodeloval s teroristično organizacijo, celo kot njen vodja, s katero je bilo ugotovljeno, da prosilec za mednarodno zaščito ni niti storil, niti nameraval storiti, niti grozil, da bo storil teroristično dejanje, zadostuje, da se ugotovi obstoj udeležbe ali napeljevanja v smislu člena 12(3) [Direktive o pogojih],

17 — Na tem seznamu so navedeni nekateri posamezniki in organizacije, za katere veljajo sankcije (zamrznitev sredstev, prepoved potovanj in embargo na orožje). GICM je bila na Seznam sankcij Združenih narodov vključena na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1390 (2002). Seznam od tedaj posodabljajo in v trenutno veljavni različici je GICM še vedno na tem seznamu.

18 — Belgijska vlada je na obravnavi pojasnila, da je s členom 140 belgijskega kazenskega zakonika (Code pénal) prenesen člen 2(2) Okvirnega sklepa.

19 — Belgijska vlada je na obravnavi pojasnila, da je s členom 137 belgijskega kazenskega zakonika (Code pénal) prenesen člen 1 Okvirnega sklepa.

ki se očita prosilcu, ali je nujno izvesti posamično presojo dejstev in dokazati udeležbo pri izvršitvi terorističnega kaznivega dejanja ali napeljevanja k terorističnem kaznivem dejanju, ki je določeno v členu 1 [Okvirnega sklepa]?

4. Ali se mora v okviru presoje zavrnitve mednarodne zaščite prosilcu zaradi njegovega sodelovanja v teroristični organizaciji, celo kot njen vodja, dejanje napeljevanja ali udeležbe iz člena 12(3) [Direktive o pogojih] nanašati na izvršitev terorističnega kaznivega dejanja, kot je opredeljeno v členu 1 [Okvirnega sklepa], ali se lahko nanaša na sodelovanje v teroristični skupini iz člena 2 tega [sklepa]?

5. Ali je na področju terorizma zavrnitev mednarodne zaščite iz člena 12(2)(c) [Direktive o pogojih] mogoča, če ne obstaja izvršitev, napeljevanje ali sodelovanje pri dejanju nasilja posebno krute narave, kot je določeno v členu 1 [Okvirnega sklepa]?“

30. Pisna stališča so predložili CGRA, M. Lounani, belgijska, francoska, grška, madžarska, italijanska, poljska in španska vlada in vlada Združenega kraljestva ter Evropska komisija. Vse stranke, razen madžarske, italijanske in poljske vlade, so na obravnavi 16. februarja 2016 podale ustne navedbe.

Presoja

Uvodna pojasnila

31. Ženevska konvencija je živ instrument, ki ga je treba razlagati ob upoštevanju sedanjih razmer in v skladu z razvojem mednarodnega prava.[20] UNHCR ima na podlagi konvencije pri dajanju napotkov državam članicam, ko določajo status begunca, posebno vlogo.[21] Direktivo o pogojih je treba razlagati ob upoštevanju splošne sistematike in ciljev te konvencije.[22]

32. Pravo o beguncih je seveda tesno povezano z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom o človekovih pravicah. To je izraženo v členu 18 Listine, v katerem je zagotovljena pravica do azila ob upoštevanju pravil Ženevske konvencije in v skladu s Pogodbama. Ni presenetljivo, da je Sodišče potrdilo, da je treba Direktivo o pogojih razlagati tako, da so spoštovani temeljne pravice in načela, priznani z Listino.[23]

33. Učinek uporabe izključitvenih klavzul iz člena 12(2) Direktive o pogojih je, da se prosilcu odtegne zaščita, ki jo daje status begunca; zato pomeni izjemo od pravice do azila za osebo, ki bi sicer spadala v obseg te zaščite.[24] Pri razlagi teh klavzul je zato nujen previden pristop in jih je treba razlagati ozko.[25]

20 — Glej uvodno pojasnilo urada UNHCR k Ženevski konvenciji iz decembra 2010.

21 — Glej uvodni izjavi 15 in 22 Direktive o pogojih. Vendar pa je moj kolega generalni pravobranilec P. Mengozzi te napotke opisal kot „toliko besedil“, ki niso vedno konsistentna: glej njegove sklepne predloge v združenih zadevah B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:302, točka 43).

22 — Glej dalje člen 78(1) PDEU, v katerem je izrecno navedeno, da mora biti azilna politika Evropske unije v skladu z Ženevsko konvencijo ter drugimi ustreznimi pogodbami.

23 — Glej sodbo z dne 2. marca 2010, Salahadin Abdulla in drugi (C-175/08, C-176/08, C-178/08 in C-179/08, EU:C:2010:105, točka 54). Za splošnejši prikaz v zvezi z razlago aktov Unije ob upoštevanju smernic iz mednarodnih instrumentov za varstvo človekovih pravic, pri katerih so sodelovale ali katerih podpisnice so države članice, glej sodbo z dne 3. septembra 2008, Kadi in Al Barakaat International Foundation/Svet in Komisija (C-402/05 P in C-415/05 P, EU:C:2008:461, točka 283); glej dalje uvodno izjavo 10 Direktive o pogojih.

24 — V členu 2(c) Direktive o pogojih je navedeno, da „begunec“ pomeni posameznika, ki spada v okvir opredelitve, ki je v njej vsebovana, *razen če* se uporabijo pogoji za izključitev iz člena 12.

25 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Mengozzija v združenih zadevah B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:302, točka 46).

34. Če pa se uporabi člen 12(2) Direktive o pogojih, to ne pomeni nujno, da je mogoče zadevno osebo vrniti v njeno izvorno državo (ali drugam), če bi med drugim obstajalo tveganje za kršitev prepovedi mučenja ali njene pravice, da ni podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.[26] Za države članice še naprej velja obveznost spoštovanja načela *nevračanja* v skladu z njihovimi mednarodnimi obveznostmi.[27]

35. Pomembno se je jasno zavedati, za katero odločitev je Sodišče naprošeno s tem predlogom – in za katero ne.

36. Predložitveno sodišče ni postavilo (kočljivega) vprašanja, kaj je – oziroma kaj ni – teroristična organizacija po mednarodnem pravu.[28] Prav tako v dokumentaciji, ki je bila predložena Sodišču, ni postavljeno vprašanje o uvrstitvi GICM na Seznam sankcij Združenih narodov v skladu z RVSZN 1390 (2002). Kot sama razumem, je treba v tem postopku torej *nujno* izhajati iz tega, da so Združeni narodi GICM veljavno opredelili kot „teroristično“ organizacijo.

37. Iz predložitvene odločbe je jasno, da je bil glede na dejansko stanje M. Lounani kazensko obsojen za kazniva dejanja, pri katerih *ni* bil neposredno vpleten v storitev kaznivih dejanj, ki se „štejejo za teroristična kazniva dejanja“, kot so našteta v členu 1 Okvirnega sklepa. Vendar je glede na dokumentacijo pred Sodiščem GICM pravilno opredeliti kot „teroristično skupino“ v smislu člena 2(1) Okvirnega sklepa; dejavnosti M. Lounanija pa lahko spadajo v okvir člena 2(2) (ali morda člena 3(c)) Okvirnega sklepa.

38. Toda – ali so to sploh pravilna vprašanja, ki jih je treba zastaviti? Kakšno je razmerje med Okvirnim sklepom in Direktivo o pogojih? In ali obstajajo pokazatelji – ki jih bodo morali oceniti pristojni nacionalni organi in ki bodo predmet nadzora nacionalnih sodišč kot sodišč, ki odločajo o dejanskem stanju – da konkretne dejavnosti, za katere je bil M. Lounani obsojen, „nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov“, ker bi bilo treba pojasnilni stavek v členu 12(2)(c) Direktive o pogojih („določenim v Preambuli in členih 1 in 2 Listine Združenih narodov“) razumeti tako, da obsega druge mednarodne dokumente, s katerimi so bila posamezna „s terorizmom povezana dejanja“ opredeljena kot dejanja, ki „nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov“?

Zadeva B in D

39. V zadevi B in D[29] je Sodišče odgovarjalo na vprašanja, ki jih je predložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija) in ki so izhajala iz postopka, ki sta ga sprožili dve osebi, ki sta bili *pred* prihodom na ozemlje Evropske unije povsem nedvoumno aktivno udeleženi v dejavnostih, povezanih s skupinami, ki so bile uvrščene v Prilogo k Skupnemu stališču Sveta 2001/931[30] o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu. B je bil simpatizer Dev Sol (zdaj DHKP/C), podpiral je oboroženo gverilsko bojevanje v turških gorah, bil je aretiran ter hudo fizično zlorabljen in prisiljen, da pod mučenjem poda izjavo. Obsojen je bil na dvakratno doživljenjsko kazen zapora. Šestmesečni pogojni odpust iz zdravstvenih razlogov je izkoristil za to, da je pobegnil iz Turčije in odšel v Nemčijo, kjer je zaprosil za azil. D je v podporo prošnji za azil navedel, da je pobegnil v turške gore, kjer se je pridružil PKK, in da je bil gverilski vojak te organizacije in eden od njenih višjih uradnikov. PKK ga je

26 — Te pravice so zagotovljene v členu 4 Listine. Ustrezne pravice v Evropski konvenciji o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP) so vsebovane v členu 3. Glej na primer sodbo ESČP z dne 15. novembra 1996, Chahal proti Združenemu kraljestvu (CE:ECHR:1996:1115JUD002241493).

27 — Glej člen 21 Direktive o pogojih in člen 19(2) Listine.

28 — S tem vprašanjem se bo ukvarjal veliki senat v drugi zadevi, v kateri trenutno teče postopek, namreč v zadevi A in drugi (C-158/14).

29 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661).

30 — Skupno stališče Sveta 2001/931/SZVP z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (UL 2001, L 344, str. 93)), ki je med drugim namenjeno uporabi posebnih ukrepov za boj proti financiranju terorizma, vsebovanih v Resoluciji 1373 (2001) Varnostnega sveta Združenih narodov.

poslala v severni Irak, vendar se je pozneje sprl z vodstvom organizacije; nato se je preselil v Nemčijo, kjer so mu sprva priznali azil, vendar je bila po spremembi nacionalnega prava ta odločba preklicana.[31] Pravica prosilcev do pridobitve statusa begunca (B) oziroma do ohranitve tega statusa (D) je bila odvisna od razlage izključitvenih klavzul iz člena 12(2) Direktive o pogojih.

40. Veliki senat Sodišča je razsodil, da je treba „teroristična dejanja [ki jih ni opredelil], ki so nasilna do civilistov […], tudi če so storjena zaradi domnevno političnih ciljev, šteti za težja nepolitična kazniva dejanja v smislu navedenega odstavka (b) [člena 12(2) Direktive o pogojih]“.

41. V zvezi s členom 12(2)(c) Direktive o pogojih je Sodišče spomnilo, da so v uvodni izjavi 22 Direktive o pogojih „dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov“, našteta s sklicevanjem na Preambulo ter člena 1 in 2 Ustanovne listine Združenih narodov in da so med drugim zajeta v resolucijah Združenih narodov o „ukrepih boja proti mednarodnem terorizmu“. Ti ukrepi obsegajo resoluciji 1373 (2001) in 1377 (2001) Varnostnega sveta Združenih narodov. Zato je bilo „razvidno, da je njihovo temeljno načelo, da so mednarodna teroristična dejanja splošno in neodvisno od sodelovanja države v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov“.[32]

42. Kasneje v teh sklepnih predlogih se bom vrnila k nadaljnjim elementom sodbe B in D, ki so upoštevni za analizo tega predloga. Vendar je že na začetku pomembno ugotoviti, da se ta predlog bistveno razlikuje od zadeve B in D.

43. Po eni strani je iz predložitvene odločbe razvidno, da je bil – ne glede na to, zaradi katerih ugotovitev je bila GICM 10. oktobra 2002 uvrščena na Seznam sankcij Združenih narodov – M. Lounani obsojen za sodelovanje v teroristični organizaciji, ni pa bil obsojen za konkretno teroristično dejanje. Prav tako kazniva dejanja, za katera je bil obsojen (logistična pomoč teroristični skupini, ponarejanje in dobavljanje potnih listov, sodelovanje pri organizaciji kanala za pošiljanje prostovoljcev v Irak), niso bila povezana z izvršitvijo konkretnega terorističnega dejanja GICM.

44. Po drugi strani so bila dejanja, ki so jih pristojni organi upoštevali v zvezi z B in D, dejanja, storjena v preteklosti v tretji državi. V nasprotju s tem so bila dejanja, ki so vodila do obsodbe M. Lounanija, storjena na ozemlju Evropske unije v daljšem obdobju, ko je nezakonito prebival v Belgiji, prošnjo za azil pa je podal med prestajanjem šestletne kazni zapora v zvezi s to obsodbo.

Prvo vprašanje

45. Na podlagi člena 12(2)(c) Direktive o pogojih prosilec za status begunca ne more imeti statusa begunca, če „[…] je kriv dejanj, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli in členih 1 in 2 Listine Združenih narodov“. S prvim vprašanjem predložitveno sodišče sprašuje, ali se lahko ta izključitveni razlog uporabi, le če je bil prosilec za azil obsojen za eno od terorističnih kaznivih dejanj iz člena 1(1) Okvirnega sklepa.

46. Člen 12(2)(c) Direktive o pogojih odraža in nekoliko razširja besedilo člena 1F(c) Ženevske konvencije. Izraz „dejanja, ki nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov“ v členu 1F(c) se zdi nedoločen in nejasen.[33] Če se presojajo ločeno, je s široko naravo ciljev in načel Združenih narodov danih le malo napotkov o vrsti dejanj, zaradi katerih oseba ne bi dobila statusa begunca. S tem besedilom ni natančno opredeljeno področje uporabe člena 1F(c). Prav tako z njim ni opredeljena vrsta dejanj, ki lahko spadajo v to kategorijo, ali osebe, ki lahko storijo ta dejanja.

31 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točke od 57 do 60).

32 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točke od 81 do 83).

33 — Glej točko 46 UNHCR Pojasnila o uporabi izključitvenih klavzul: člen 1F. Ženevske konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 (v nadaljevanju: Pojasnilo).

47. Seveda je mednarodno pravo od sprejetja Ustanovne listine Združenih narodov napredovalo. Tako je Varnostni svet v Resoluciji 1373 (2001) Varnostnega sveta Združenih narodov odločil, da morajo države sprejeti ukrepe za boj proti terorizmu, in navedel, da so teroristična dejanja, metode in prakse – pa tudi načrtovanje in spodbujanje takih dejavnosti – v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov. Podobne izjave so vsebovane tudi v naslednjih resolucijah, zlasti v Resoluciji 1377 (2001). Besedilo teh instrumentov jasno kaže, da mednarodna skupnost dojema dejanja, ki so v njih opisana, kot dejanja, ki *prav tako* „nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov“. V številnih mednarodnih konvencijah so obravnavani posamezni vidiki boja proti terorizmu; z njimi je zahtevano, da njihove države podpisnice v nacionalno pravo vključijo potrebna kazniva dejanja, da bodo zaobsežene, preganjane in kaznovane različne vrste vzporednih dejavnosti, ki jih opredelijo.[34] Hkrati je Varnostni svet poudaril tudi (v Resolucijah 1624 (2005) in 2178 (2014) Varnostnega sveta Združenih narodov), da morajo biti ukrepi držav za boj proti terorizmu v skladu z mednarodnim pravom, zlasti z mednarodnim pravom o človekovih pravicah ter begunskim in humanitarnim pravom.

48. Besedilo člena 12(2)(c) Direktive o pogojih se malo razlikuje od člena 1F(c) Ženevske konvencije, saj se nanaša na osebo, ki je kriva za dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli ter členih 1 in 2 njihove Listine.[35] Vendar pa prav tako ne opredeljuje dejanj ali vrste dejavnosti, zaradi katere se lahko uporabijo izključitveni razlogi.

49. V zadevi B in D ter nato v zadevi H.T. je Sodišče sedanji pristop Varnostnega sveta razlagalo tako, da so mednarodna teroristična dejanja v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.[36] Ta razlaga je v skladu s trenutnimi okoliščinami. Vse od dogodkov z 11. septembra 2001 je grožnja, ki jo pomeni mednarodna teroristična dejavnost, v ospredju, nedavna napada v Parizu in Bruslju pa sta to le okrepila.

50. V zadevi B in D je Sodišče takoj za tem navedlo, da „zato lahko […] pristojni organi držav članic uporabijo člen 12(2)(c) […] tudi za osebo, ki je bila v okviru svoje pripadnosti organizaciji, uvrščeni na seznam, ki je del Priloge k Skupnemu stališču 2001/931, vpletena v teroristična dejanja mednarodnih razsežnosti“.[37] Sodišče ni neposredno naprej razvijalo sklepanja, ki povezuje ti navedbi, ali o tem, kaj je mišljeno z „vpletena v“ (teroristična dejanja); vendar drugi deli v sodbi B in D, ki jih bom obravnavala v nadaljevanju teh sklepnih predlogov, pomagajo osvetliti razmišljanje in domet sodbe Velikega senata.[38] Tu ugotavljam, da je zavzeto stališče v skladu s temeljnima ciljema izključitvenih klavzul iz člena 12(2)(c) Direktive o pogojih in člena 1F(c) Ženevske konvencije, ki sta nepriznanje statusa begunca osebam, ki so zaradi svojega ravnanja nevredne mednarodne zaščite, in preprečitev, da bi taki posamezniki lahko uporabili zaščito, ki jo daje status begunca, zato da bi se izognili roki pravice.[39]

51. Ali mora biti prosilec za status begunca, da bi se lahko zanj uporabil člen 12(2)(c) Direktive o pogojih, obsojen za teroristično kaznivo dejanje v smislu člena 1(1) Okvirnega sklepa?

52. Menim, da je odgovor na to vprašanje „ne“.

34 — Glej na primer Mednarodno konvencijo o zatiranju financiranja terorizma, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov v Resoluciji 54/109 z dne 9. decembra 1999.

35 — Na prvi pogled se zdi, da se je sprva samo za osebe, ki imajo položaj ali moč v državah ali državam podobnih entitetam, štelo, da lahko spadajo v področje uporabe člena 1F(c) Ženevske konvencije. Glej na primer pripravljalne dokumente k tej konvenciji, zlasti stališče francoskega delegata: „Določba ne meri na nekoga z ulice, ampak na osebe na visokih položajih, kot so predsedniki držav, ministri in visoki uradniki“ (E/AC.7/SR.160, 18. avgust 1950, str. 18), ki je citirana v izjavi UNHCR glede člena 1F Konvencije iz leta 1951 (julij 2009), odstavek 2.3.3, opomba 62.

36 — Sodbi z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 83), in z dne 24. junija 2015, H.T. (C-373/13, EU:C:2015:413, točka 85).

37 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 84).

38 — Glej točke od 68 do 70 in 74 spodaj.

39 — Glej točko 2 Smernic o mednarodni zaščiti: uporaba izključitvenih klavzul: člen 1F. Ženevske konvencije o statusu beguncev iz leta 1951, z dne 4. septembra 2003 (v nadaljevanju: Smernice).

53. Prvič, besedilo člena 12(2)(c) Direktive o pogojih ne kaže na to, da bi bilo treba „dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov“, omejiti ali opredeliti glede na druge akte Unije, kakršen je Okvirni sklep. Področje uporabe in namen člena 12(2)(c) Direktive o pogojih in člena 1 Okvirnega sklepa nista enaka. Čeprav je obsodba za teroristično dejanje, kot je opredeljeno po Okvirnem sklepu, povsem jasno upoštevna za postopek presoje statusa begunca, pa ne more določati obsega uporabe izključitvenih klavzul. Direktiva o pogojih je bila sprejeta skoraj dve leti po Okvirnem sklepu. Zakonodajalec bi se lahko na slednjega izrecno skliceval. Vendar tega ni storil, morda zato, ker taka omejitev verjetno ne bi bila v skladu z Ženevsko konvencijo.

54. Drugič, tovrstna omejitev uporabe izključitvenih razlogov iz člena 12(2)(c) ne bi bila v skladu s podmeno, da je Ženevska konvencija temelj mednarodne pravne ureditve za zaščito beguncev.[40] Ženevska konvencija ne pogojuje uporabe člena 1F(c) s kakršnim koli dodatnim pogojem, kot je na primer kazenska obsodba za teroristična dejanja (ali katero koli drugo kaznivo dejanje) na nacionalni ali mednarodni ravni. Dejstvo, da se člen 12(2)(c) Direktive o pogojih sklicuje na Preambulo ter člena 1 in 2 Ustanovne listine Združenih narodov, kaže na to, da je njegovo področje uporabe širše kot seznam terorističnih kaznivih dejanj iz člena 1(1) Okvirnega sklepa.

55. Tretjič, sistem pravil za določitev statusa begunca je tisti, ki zagotavlja kontekst in izhodiščno točko za razlago določb Direktive o pogojih, ne pa pojmi, ki izvirajo z drugih področij prava Unije, kot so ukrepi za boj proti terorizmu. Direktiva o pogojih je v bistvu humanitarni ukrep.[41] Njena pravna podlaga je to, kar je bil Naslov IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ki se je nanašalo na vizume, imigracijo in druge politike, povezane s prostim gibanjem oseb, ki je del področja svobode, varnosti in pravice, vzpostavljenega s členom 61 ES.[42] Izvor Okvirnega sklepa je precej drugačen. S sklepom so kot kazniva določena nekatera teroristična dejanja, od držav članic pa zahteva, da kaznujejo hude kršitve nekaterih skupnih vrednot Evropske unije.[43] Pravna podlaga Okvirnega sklepa je drugačna, namreč Naslov VI Pogodbe o Evropski uniji o policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah (členi 29, 31(1)(e) in 34(2)(b) PEU).[44] Tako področje uporabe in namen obeh ukrepov nista enaka.[45]

56. Četrtič, to, da bi se v besedilu našel pogoj, da je izključitev na podlagi člena 12(2)(c) Direktive o pogojih odvisna od obstoja predhodne obsodbe za teroristično kaznivo dejanje v smislu člena 1(1) Okvirnega sklepa, bi pomenilo dvojno omejitev. Po eni strani bi to pomenilo, da v področje uporabe izključitvenih razlogov ne bi bila zajeta oseba, ki je kriva za *druga dejanja*, povezana s terorizmom, ki niso uvrščena v člen 1(1), kakršna so vodenje teroristične skupine ali sodelovanje pri dejavnostih teroristične skupine (člen 2(2)). Po drugi strani bi bil pojem „dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov“ omejen na *eno podkategorijo* takih dejanj. Obe omejitvi nista v skladu z nameni izključitvenih klavzul in bi bili popolnoma umetni.

57. Petič, ugotavljam, da je Okvirni sklep ukrep, za katerega velja tako imenovana „spremenljiva geometrija“. To je akt, ki ne zavezuje Združenega kraljestva, ki se je odločilo za izvzetje od njegovih določb.[46] Nasprotno pa je temeljni namen Direktive o pogojih, ki se uporablja za vseh 28 držav članic, vzpostavitev splošnih meril v celotni Uniji za prepoznavanje oseb, ki resnično potrebujejo mednarodno zaščito.[47] V teh okoliščinah se mi zdi, da ne bi bilo v skladu z uskladitvenimi cilji Direktive o pogojih, če bi prevzeli omejitev razlage ene od njenih določb iz drugega ukrepa Unije, ki *ne* zavezuje vseh držav članic.

40 — Glej uvodno izjavo 3 Direktive o pogojih.

41 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 93).

42 — To je zdaj naslov V PDEU: glej zlasti člena 67 in 78 PDEU.

43 — Glej člen 2 PEU, v katerem so določene te vrednote.

44 — Ki so bili nadomeščeni s členoma 67 in 82 PDEU (člen 34(2)(b) PEU je bil razveljavljen).

45 — Sodba z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 89).

46 — Glej opombo 3 zgoraj.

47 — Glej uvodni izjavi 16 in 17 Direktive o pogojih.

58. Zato menim, da ni treba dokazati, da je bil prosilec za azil obsojen za teroristično kaznivo dejanje v smislu člena 1(1) Okvirnega sklepa, da bi lahko to osebo izključili iz statusa begunca na podlagi, določeni v členu 12(2)(c) Direktive o pogojih.

Drugo in tretje vprašanje

59. Predložitveno sodišče pojasnjuje ozadje drugega in tretjega vprašanja takole. CCE je v svoji sodbi z dne 12. februarja 2013 navedlo, da je bil M. Lounani obsojen za kazniva dejanja, ki obsegajo dejanja iz člena 2(2) Okvirnega sklepa – sodelovanje pri dejavnostih teroristične skupine – in ne dejanj iz člena 1(1) tega sklepa. Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) je menilo, da si za kazniva dejanja, ki jih je storil kot vodilni član GICM, zasluži strogo kazen.[48] Vendar je po mnenju CCE v sodbi, ki je pripeljala do kazenske obsodbe M. Lounanija, kot „teroristična dejavnost“ opisano zgolj njegovo članstvo v teroristični skupini. Sodba Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) ni pripisalo odgovornosti za konkretna teroristična kazniva dejanja GICM in M. Lounani ni bil spoznan za krivega osebne vpletenosti v kakršna koli taka dejanja.

60. Ob upoštevanju teh okoliščin predložitveno sodišče sprašuje, ali je mogoče za dejanja, za katera je bil obsojen M. Lounani, šteti, da „nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov“ v smislu člena 12(2)(c) Direktive o pogojih (drugo vprašanje). Prav tako sprašuje, ali je obsodba M. Lounanija za to, ker je vodilni član terorističnе skupine, dovolj za ugotovitev, da je „napeljeval“ k dejanju ali „drugače sodeloval“ v dejanju, navedenem v členu 12(2) Direktive o pogojih za namene njenega člena 12(3)[49] (tretje vprašanje).

Dopustnost

61. CGRA in belgijska vlada navajata, da tretje vprašanje ni dopustno. Oba menita, da predložitveno sodišče ni pojasnilo, zakaj je odgovor na to vprašanje potreben za odločitev v postopku v glavni stvari.

62. S tem se ne strinjam.

63. Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Zavrnitev predloga nacionalnega sodišča je mogoča, samo če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni za to, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovor.[50]

64. V obravnavani zadevi želi predložitveno sodišče ugotoviti, ali dejstvo, da je bil M. Lounani spoznan za krivega sodelovanja v teroristični skupini, zadostuje za to, da se lahko uporabijo razlogi za izključitev iz člena 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih. Razlaga teh določb je povsem jasno upoštevna za postopek v glavni stvari. Zato bi bilo treba na tretje vprašanje odgovoriti.

48 — Glej točko 23 zgoraj.

49 — V angleškem besedilu člena 12(3) Direktive 2011/95 je uporabljena beseda „incite“ in ne „instigate“, sicer pa je identično členu 12(3) Direktive o pogojih.

50 — Glej sodbo z dne 6. junija 2013, MA in drugi (C-648/11, EU:C:2013:367, točka 37 in navedena sodna praksa).

Upoštevnost kazenske obsodbe M. Lounanija

65. M. Lounani navaja, da bi bilo treba odločbi Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) pripisati le malo ali nobene teže. Trdi, da obstaja resen dvom o poštenosti tistega postopka. To trditev utemeljuje s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) v zadevi El Haski.[51] ESČP je razsodilo, da je šlo za kršitev člena 6 Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP) („Pravica do poštenega sojenja“), ker so bile v istem kazenskem postopku pred Tribunal correctionnel (kazensko sodišče) v zvezi z enim od soobtožencev M. Lounanija v dokazno gradivo vključene izjave, pridobljene s kršitvijo člena 3 EKČP („Prepoved mučenja“).

66. Ugotavljam, da se M. Lounani ni pritožil zoper sodbo v svoji zadevi, da ni vložil pritožbe pri ESČP in da ni podal nikakršnih vsebinskih navedb, ki bi kazale na to, da je kazenski postopek proti njemu kakor koli napačen ali da sta bila med njegovim sojenjem kršena člen 47 Listine (ali člen 6 EKČP).

67. Ker ni podatkov, ki bi kazali na to, da kazenski postopek proti M. Lounaniju ni bil ustrezen ali da dejstva, ki jih je v sodbi ugotovilo Tribunal correctionnel (kazensko sodišče), niso zanesljiva, pomeni njegova obsodba ugotovljeno dejstvo. Pravo vprašanje je, kolikšno težo naj bi imela ta obsodba pri presoji, ali se uporablja izključitev iz člena 12(2)(c) Direktive o pogojih.

68. V sodbi B in D je Sodišče zavrnilo predlog, da lahko obsodba za udeležbo v dejavnostih teroristične skupine v smislu člena 2(2)(b) Okvirnega sklepa samodejno povzroči uporabo izključitvenih klavzul iz člena 12(2)(b) in (c) Direktive o pogojih. Navedlo je, da pogoji za izključitev predpostavljajo popolno preučitev vseh okoliščin vsakega posameznega primera.[52] Zato zavračam trditev CGRA, da je mogoče osebo – če je bila obsojena za storitev terorističnih dejanj, na primer kaznivih dejanj, za katere veljajo členi od 1 do 4 Okvirnega sklepa – samodejno izključiti iz statusa begunca na podlagi člena 12(2) in/ali (3) Direktive o pogojih brez nadaljnje individualne preučitve njene vloge.

69. V sodbi B in D je Sodišče pojasnilo, da čeprav „[ni] neposredne povezave med Skupnim stališčem 2001/931 in Direktivo glede želenih ciljev […] [in je] zato […] neutemeljeno, da se pristojni organ, ko namerava izključiti osebo iz statusa begunca na podlagi člena 12(2) Direktive, opre le na njeno pripadnost organizaciji s seznama, sprejetega *zunaj* okvira Direktive, ki spoštuje Ženevsko konvencijo“,[53] „*uvrstitev organizacije* na seznam, kakršen je ta, ki je del Priloge k Skupnemu stališču 2001/931, *dovoljuje ugotovitev teroristične narave skupine, ki ji je pripadala zadevna oseba*“.[54] Zato mora biti v obravnavani zadevi izhodišče, da *je treba* GICM šteti za teroristično organizacijo.[55]

70. Vendar je iz sodbe B in D ter iz poznejše sodbe Sodišča v zadevi H.T.[56] jasno, da zgolj članstvo v teroristični organizaciji ne zadostuje za uporabo izključitvenih klavzul iz člena 12(2) in (3) Direktive o pogojih, ker uvrstitve organizacije ni mogoče enačiti z (obvezno) individualno presojo, ali konkretni prosilec izpolnjuje pogoje za begunca.[57] Tako članstvo zgolj kaže, da je mogoče (potencialno) uporabiti te izključitvene klavzule. Individualne okoliščine v zvezi s prošnjo za azil so že po svoji naravi bolj natančne in razčlenjene, kot podsklop dejanskega stanja, na katerem temeljita kazenski pregon in kazenska obsodba. Zato menim, da se – tudi ko gre za očitno upoštevno kazensko obsodbo – še vedno zahteva individualna presoja.

51 — Sodba ESČP z dne 25. septembra 2012, El Haski proti Belgiji (CE:ECHR:2012:0925JUD000064908).

52 — Glej sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 93).

53 — Glej sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 89), moj poudarek.

54 — Glej sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 90), moj poudarek.

55 — V tem postopku se *ne* namiguje na to, da uvrstitev GICM na seznam ni veljavna.

56 — Sodba z dne 24. junija 2015, H.T. (C-373/13, EU:C:2015:413, točka 89 in navedena sodna praksa).

57 — Glej člen 4(3) Direktive o pogojih.

Člen 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih

71. Člen 1F(c) Ženevske konvencije ne omenja „napeljevanja“ ali „sodelovanja“ v dejanjih, ki nasprotujejo ciljem in namenom Združenih narodov. Kljub temu pa je treba to določbo razlagati tako, da obsega tudi osebe, ki same dejansko ne izvršujejo dejanj, ki nasprotujejo tem ciljem in namenom.[58] Povezano branje člena 12(2)(c) in (3) kaže, da osebe, ki so krive storitve, napeljevanja ali siceršnjega sodelovanja v dejanjih, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, spadajo v obseg pogojev za izključitev. To branje je v skladu z razlago Ženevske konvencije, ki jo podajajo Smernice, in s cilji Direktive o pogojih.[59]

72. Iz tega je razvidno, da izključitev iz člena 12(2)(c) Direktive o pogojih ni omejena na dejanske storilce terorističnega dejanja. Če se bere skupaj s členom 12(3), se razteza na tiste, ki omogočajo izvajanje terorističnih dejanj.

73. Toda kolikšen je domet te razširitve iz člena 12(3)? Kje na lestvici, ki se razteza od osebe, ki zgolj na ulici zbira prispevke,[60] do posameznika, ki je neposredno udeležen v teroristični napad kot voznik vozila za pobeg s kraja, bi bilo treba potegniti ločnico?

74. Dokazni standard, ki ga je treba uporabiti, so *„tehtni razlogi za domnevo, da“*[61] je prosilec osebno odgovoren kot udeleženec v skupini v spornem obdobju in da je kriv za dejanja, ki spadajo v področje uporabe izključitvenih klavzul.[62] Sodišče je v sodbi B in D navedlo: „Za to mora pristojni organ proučiti predvsem vlogo, ki jo je dejansko imela zadevna oseba pri izvršitvi zadevnih dejanj, njen položaj v organizaciji, stopnjo poznavanja, ki jo je imela ali naj bi jo imela o dejavnostih organizacije, morebiten pritisk, ki mu je bila podvržena, ali druge dejavnike, ki lahko vplivajo na njeno vedenje“.[63]

75. V zvezi s sodelovanjem prosilca v ravnanjih iz člena 12(2)(c), navedba „tehtni razlogi za domnevo, da“ kaže, da je prag za uporabo člena 12(2) visok. Sklicevanje na „namene in načela Združenih narodov“ kaže, da mora prosilčevo ravnanje imeti vpliv na mednarodni ravni in da mora biti tako resno, da vpliva na mednarodni mir in varnost, ker so v Preambuli ter členih 1 in 2 Ustanovne listine Združenih narodov v bistvu določena načela, na katerih sobiva mednarodna skupnost.[64]

Presoja pogojev za izključitev na podlagi člena 12(2)(c) Direktive o pogojih

76. Iz mojega odgovora na prvo vprašanje je razvidno, da menim, da je treba člen 12(2) v postopku presoje razlagati neodvisno od uporabe člena 1 Okvirnega sklepa. Isto stališče zastopam glede člena 2 tega sklepa (sodelovanje v teroristični skupini); menim, da tudi tu ni treba dokazati, da je bil prosilec kazensko obsojen na podlagi te določbe.

58 — Glej točki 17 in 18 Smernic.

59 — Glej uvodno izjavo 22. Originalni predlog Komisije za Direktivo Sveta o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito COM(2001) 510 final (UL 2002, C 51 E, str. 325), ni vseboval ustreznice člena 12(3). Besedilo so vstavile države članice med pogajanji v Svetu.

60 — V sodbi H.T. je bilo na primer ugotovljeno, da je H.T. zbiral prispevke za PKK in občasno prodajal časopis, ki ga je izdajala ta organizacija. Sodišče je razsodilo, da iz teh dejanj ne izhaja nujno, da je H.T. podpiral legitimnost terorističnih dejavnosti in da taka dejanja ne pomenijo terorističnih dejanj. Sodba z dne 24. junija 2015, H.T. (C-373/13, EU:C:2015:413, točka 91).

61 — Glej izrecno besedilo uvodne povedi k členu 12(2) Direktive o pogojih.

62 — Glej sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 94).

63 — Glej sodbo z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točka 97).

64 — Vse vrste kaznivih dejanj, ki vodijo do izključitve na podlagi člena 1F. Ženevske konvencije, vsebujejo visoko stopnjo resnosti (izjava UNHCR glede člena 1F Konvencije iz leta 1951 (julij 2009)). UNHCR v točki 17 Smernic navaja, da sklicevanje na člen 1F(c) Ženevske konvencije verjetno ne bo tako pogosto kot na izključitvene razloge iz člena 1F(a) ali (b).

77. Vse države članice so dolžne podpirati in spodbujati skupne vrednote iz člena 2 PEU, vključno s pravno državo (člen 3(5) PEU). Kadar je bil torej prosilec za azil obsojen v sodnem postopku, ki je ustreza postopkovnih zahtevam, določenim z zakonom in s členom 47 Listine, in je ta obsodba pravnomočna, bi to imelo pomembno težo pri vsaki individualni presoji na podlagi člena 4 Direktive o pogojih. Hkrati pa člena 12(2)(c) ni mogoče šteti zgolj za dodatno protiteroristično določbo, ki jo je mogoče uporabiti avtomatsko za dopolnitev sankcij, ki so že bile naložene.[65] Za skladnost z zahtevami Direktive o pogojih mora še vedno biti opravljena individualna presoja vseh upoštevnih dejstev in okoliščin.

78. Francoska vlada navaja, da če je bil prosilec obsojen za kaznivo dejanje, kakršno je sodelovanje v teroristični skupni, obstaja izpodbojna domneva, da bi moral biti izključen na podlagi razlogov iz člena 12(2).

79. S tem stališčem se ne strinjam.

80. Če okoliščine kažejo, da je to lahko upoštevno, se morebitni izključitveni razlogi presojajo ob prošnji za status begunca.[66] Glede postopka presoje imajo države članice na podlagi člena 4 Direktive o pogojih široko polje proste presoje.[67] Po mojem mnenju bi bilo treba obsodbo za teroristično kaznivo dejanje šteti zgolj kot jasen in verodostojen dokaz, da obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da je dosežen prag iz člena 12(2). Prednost tega pristopa je zagotovitev, da države članice ne spodkopavajo skupnih meril za prepoznavanje beguncev z uporabo različnih pravil glede predpostavk.

81. Združeno kraljestvo navaja, da bi Sodišču pri ugotavljanju praga, ki zadošča, da se lahko uporabi člen 12(2)(c), lahko koristila sodba Shepherd,[68] v kateri je Sodišče razlagalo člen 9(2)(e) Direktive o pogojih,[69] in trdi, da bi moral biti kateri koli uporabljeni test v skladu s sodbo Sodišča v zadevi Shepherd. Sama tako razumem test, ki ga predlaga Združeno kraljestvo: z izvrševanjem nalog v teroristični skupini je razumno verjetno, da bo zadevna oseba zagotavljala nujno podporo za pripravo ali izvedbo kaznivih dejanj, ki sprožijo razloge za izključitev iz člena 12(2)(c), kar zadošča tudi za uporabo člena 12(3).

82. Po mojem mnenju sodba Shepherd Sodišču v obravnavani zadevi ni v pomoč. Prvič, zadeva Shepherd se je nanašala samo na izključitvene razloge iz člena 12(2)(a). Drugič, Sodišče je v zadevi Shepherd jasno razlikovalo med členom 9(2)(e) in izključitvenimi razlogi iz člena 12(2). Sodišče je namreč navedlo, da gre pri presoji, ali v prihodnosti obstaja tveganje za storitev kaznivega dejanja za namene člena 9(2)(e) Direktive o pogojih, in presoji na podlagi člena 12(2) za popolnoma različni stvari. S slednjo je zahtevano naknadno ugotavljanje, ali bi bilo treba prosilca zaradi preteklih ravnanj izključiti iz zaščite, ki jo zagotavlja Direktiva o pogojih.[70] Nazadnje, v sodbi Shepherd ni govora o tem, kaj zadostuje za teroristično dejanje v smislu Direktive o pogojih.

83. Menim, da bi morali pristojni nacionalni organi za namene člena 12(2)(c) opraviti dve fazi presoje.

84. Prvi korak vsebuje preverjanje, da je organizacija, ki jo je podpiral prosilec za azil ali v katere dejavnostih je sodeloval, dejansko teroristična organizacija.[71]

65 — Glej tudi točko 25 Smernic v zvezi s členom 1F(c) Ženevske konvencije in Resoluciji 1624 (2005) in 2178 (2014) Varnostnega sveta Združenih narodov, v katerih je poudarjeno, da morajo države zagotoviti, da so ukrepi, sprejeti za boj proti terorizmu, v skladu z njihovimi obveznostmi na podlagi mednarodnega prava in sprejeti med drugim v skladu begunskim in humanitarnim pravom.

66 — Člen 2(c) Direktive o pogojih.

67 — Glej dalje minimalne standarde, določene v Direktivi o postopkih.

68 — Sodba z dne 26. februarja 2015, Shepherd (C-472/13, EU:C:2015:117).

69 — Zadeva Shepherd se je nanašala na področje uporabe člena 9(2)(e) Direktive o pogojih, zlasti pomena besedila „[…] kjer bi služenje vojaškega roka vključevalo kazniva dejanja ali dejanja, ki spadajo med izključitvene klavzule, navedene v členu 12(2)“.

70 — Glej sodbo z dne 26. februarja 2015, Shepherd (C-472/13, EU:C:2015:117, točka 38).

71 — Glej točko 69 zgoraj. V obravnavani zadevi nedvomno gre za to.

85. Drugi korak pa je presoja, ali konkretna dejstva, ki se pripisujejo zadevnemu posamezniku, dokazujejo, da je sodeloval v terorističnih dejanjih, zaradi katerih se uporabi člen 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih. To zahteva presojo strukture organizacije, njegovega položaja znotraj nje in njegove zmožnosti, da vpliva na delovanje skupine;[72] prav tako pa preučitev, ali in koliko je bil udeležen v načrtovanju, odločanju in vodenju drugih oseb zaradi storitve terorističnih dejanj, ter ali in koliko je financiral taka dejanja ali drugim osebam priskrbel sredstva za njihovo storitev. Pristojni organi morajo biti tudi prepričani, da je izvrševal teroristične dejavnosti ali k njim znatno prispeval in da je zanje soodgovoren, ker se je ob svojem delovanju zavedal, da omogoča storitev takih kaznivih dejanj.[73]

86. V predložitveni odločbi je navedeno, da je bilo ugotovljeno, da je M. Lounani vodilni član GICM. Zato je logično, da bi domnevno lahko vplival na dejavnosti skupine. Zagotavljal je logistično podporo. To kaže, da je zelo verjetno olajšal in omogočal drugim sodelovanje v terorističnih dejanjih ali njihovo storitev. Pri dejavnosti GICM je prisoten mednarodni vidik, saj je organizacija vključena na Seznam sankcij Združenih narodov.[74] Tudi pri delovanju M. Lounanija obstaja mednarodni vidik, ker je sodeloval pri ponarejanju potnih listov in pomagal prostovoljcem, ki so želeli oditi v Irak. Njegovi motivi in nameni glede teroristične skupine, v kateri je sodeloval, so prav tako upoštevni za določitev njegove osebne odgovornosti.

87. Čeprav je iz predložitvene odločbe jasno, da M. Lounani ni bil obsojen, ker bi sam izvršil teroristične napade, pa je teža naložene kazni močan pokazatelj resnosti kaznivih dejanj, ki so mu pripisana.

88. Vendar poudarjam, da lahko Sodišče zgolj poda usmeritve in da morajo na koncu prošnjo M. Lounanija obravnavati pristojni nacionalni organi, preveri pa jo lahko nacionalno sodišče kot edino sodišče, ki presoja dejstva.

89. Zato menim, da če so sodišča države članice prosilca za status begunca obsodila zaradi sodelovanja v teroristični skupini in je ta obsodba pravnomočna, je ta okoliščina upoštevna in bi morala imeti pomembno vlogo pri individualni presoji tega, ali se uporabijo izključitveni razlogi iz člena 12(2)(c) Direktive o pogojih. Pri presoji dejstev in okoliščin prosilčeve zadeve za namene člena 12(2)(c) v povezavi s (3) morajo pristojni nacionalni organi preveriti tudi, ali je prosilec osebno odgovoren glede na svoje motive in namene v zvezi z dejavnostmi teroristične skupine, v kateri sodeluje. Dejavnosti skupine morajo izkazovati mednarodno razsežnost in biti tako resne, da vplivajo na mednarodni mir in varnost. Ugotovitev, da je bil prosilec vodilni član take skupine, je upošteven dejavnik. Za sklicevanje na izključitvene razloge iz člena 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih ni treba dokazati, da je sam napeljeval k terorističnim dejanjem, kot so opredeljena v členu 1 Okvirnega sklepa, ali v njih sodeloval.

Četrto vprašanje

90. S četrtim vprašanjem se sprašuje, ali se mora napeljevanje ali udeležba iz člena 12(3) Direktive o pogojih nanašati na storitev kaznivega dejanja iz člena 1 Okvirnega sklepa ali pa se lahko nanaša na kaznivo dejanje iz njegovega člena 2.

72 — Glej točko 19 Smernic. Glej po analogiji tudi sodbo z dne 24. junija 2015, H.T. (C-373/13, EU:C:2015:413, točke od 90 do 93), v kateri je Sodišče presojalo, ali podpora begunca teroristični skupini pomeni nujen razlog nacionalne varnosti ali javnega reda v smislu člena 24(1) Direktive o pogojih, s katerim je upravičena odtegnitev njegovega dovoljenja za prebivanje.

73 — Glej točko 51 Pojasnila.

74 — Glej točko 26 zgoraj.

91. Iz razlogov, navedenih v odgovoru na prvo, drugo in tretje vprašanje, menim, da uporaba člena 12(2)(c) Direktive o pogojih ni odvisna od tega, ali se uporabi Okvirni sklep. Zato za uporabo člena 12(2)(c) in (3) Direktive o pogojih ni treba dokazati, da je bilo storjeno kaznivo dejanje v smislu člena 1 ali 2 tega sklepa.

Peto vprašanje

92. Ali je mogoče prosilca izključiti iz opredelitve kot begunca, kadar niti on niti teroristična skupina, katere član je, nista storila dejanj nasilja posebno krute narave, kot je določeno v členu 1 Okvirnega sklepa?

93. Menim, da za uporabo izločitvenih razlogov iz člena 12(2) Direktive o pogojih ni treba dokazati, da je prosilec kriv za taka dejanja.

94. Prvič, v besedilu Okvirnega sklepa ni navedbe „dejanje nasilja posebno krute narave“. Drugič, kot sem že pojasnila, storitev dejanj, ki so opredeljena kot teroristična dejanja s tem sklepom, ni edini ali celo zahtevani razlog, iz katerega se uporabi člen 12(2) Direktive o pogojih.[75]

95. Zaradi celovitosti bi dodala, da tudi glede na besedilo Direktive o pogojih izraz „dejanje nasilja posebno krute narave“ ni pogoj za izključitev. Poleg tega cilji te direktive ne dajejo nikakršne podlage za razlago člena 12(2) tako, da bi se uporabil tak pogoj.

Predlog

96. Glede na navedeno menim, da bi Sodišče moralo na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Conseil d'État (državni svet, Belgija), odgovoriti:

— Ni treba dokazati, da je bil prosilec za azil obsojen za teroristično kaznivo dejanje v smislu člena 1(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (2002/475/PNZ), da bi lahko to osebo izključili iz tega, da je begunec, ker je bil spoznan za krivega dejanj, ki nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov v smislu člena 12(2)(c) Direktive Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite.

— Če so sodišča države članice prosilca za status begunca obsodila zaradi sodelovanja v teroristični skupini in je ta obsodba pravnomočna, je ta okoliščina upoštevna in bi morala imeti pomembno vlogo pri individualni presoji tega, ali se uporabijo izključitveni razlogi iz člena 12(2)(c) Direktive 2004/83. Pri presoji dejstev in okoliščin prosilčeve zadeve za namene člena 12(2)(c) v povezavi s (3) morajo pristojni nacionalni organi preveriti tudi, ali je prosilec osebno odgovoren glede na motive in namene v zvezi z dejavnostmi teroristične skupine, v kateri sodeluje. Dejavnosti skupine morajo izkazovati mednarodno razsežnost in biti tako resne, da vplivajo na mednarodni mir in varnost. Ugotovitev, da je bil prosilec vodilni član take skupine, je upošteven dejavnik. Za sklicevanje na izključitvene razloge iz člena 12(2)(c) in (3) Direktive 2004/83 ni treba dokazati, da je sam napeljeval k terorističnim dejanjem, kot so opredeljena v členu 1 Okvirnega sklepa 2002/475, ali v njih sodeloval.

75 — Glej točki 58 in 91 zgoraj.

— Za ugotovitev, da je prosilec za status begunca napeljeval ali drugače sodeloval pri storitvi kaznivih dejanj ali dejanj v smislu člena 12(2)(c) in (3) Direktive 2004/83 ni potrebno, da je teroristična skupina, v kateri je sodeloval, storila dejanje iz člena 1 Okvirnega sklepa 2002/475 ali da je bil prosilec spoznan za krivega dejanja iz člena 2 tega sklepa.

— Prosilca za status begunca je mogoče izključiti iz opredelitve kot begunca, kadar niti on niti teroristična skupina, katere član je, nista storila dejanj nasilja posebno krute narave, kot so navedena v členu 1 Okvirnega sklepa 2002/475.